

5/2021 **Nytt**

S. 4-5

S. 6-7

S. 9

**Pargas Gaming
Community**

**Björkholmin
uudet yrittäjät**

**Visuaaliset
apuvälineet**

Nytt

5/2021

Yhteystiedot

Haluatko tiedottaa Nyttissä?
Soita oman alueesi yhteyshenkilölle!

Parainen

Arja Töyrylä Puh. 040 488 6026

Nauvo

Viveca Smeds-Aalto Puh. 040 488 6022

Korppoo

Tarja Sirkiä Puh. 040 488 6020

Houtskari

Petra Öhman Puh. 040 488 6021

Iniö

Åsa Knuts Puh. 044 066 7835

Sähköpostiosoite:
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Lisätiedot
Elinkeinopäällikkö, Tomas Eklund
tomas eklund@parainen.fi, 040 488 5675

Nytt

Nytt on Paraisten kaupungin tiedotuslehti kaupunkin asukkailla. Lehti julkaistaan 5 kertaa vuodessa ja jaetaan Paraisten Kuulutusten liitteenä.

Vastaava julkaisija: Tomas Eklund,
Paraisten kaupunki

Tuotanto: Å Communications

Painopaikka: Salon Lehtitehdas, levikki 9 516

Kannessa: John Kronberg
Kuva: Erik Saanila

Kuva: Linda Svarfvar

Matkailu luo elinvoimaa

Kesä 2021 on muisto vain. Saariston syksy ei ole pelkkiä keltaisia lehtiä, muuttolintuja ja sienestystä, vaan myös aikaa ilman pitkiä lauttajonoja ja ihmisvilinää. Kylänraitilla ja kahviloissa näkyy useampia tuttuja kasvoja ja aikaisin talviunille menneiden myyntikojujen ovet on laitettu säppiin. Vapaa-ajan asukkaiksi ja matkailijoiksi kutsuttuja on vähemmän, mutta me vakituksiksi asukkaiksi mielletyt kuljeksimme ympäriinsä ja hengähdämme kesän kiireiden jälkeen.

Jaottelu vapaa-ajan asukkaisiin, vakituisiin asukkaisiin ja matkailijoihin saattaa tuntua helpolta, mutta käytännössä näitä on yhä vaikeampi erotella toisistaan. Monet vakituiset asukkaat viettävät viikkoja työpaikalla mantereen puolella, kun taas monet vapaa-ajan asukkaat viipyvät pitkään Paraisilla osa-aikaisina asukkaina ja etätyöntekijöinä. Monet matkailijat palaavat vuosittain vuokramökkiinsä ja kuluttavat täällä paljon aikaa ja rahaa. Yhä harvemmat sopivat jäykkään määritelmään. Yksi asia on kuitenkin varma: Paraisten kaupunki tarvitsee kaikkia näitä ihmisiä.

Paraisten kaupungin tekemä työ matkailun kehittämisen ja alueen markkinoinnin puolesta on pohjimmiltaan kaupungin elinvoiman tukemista. Kaupungin elinvoiman säilymiseen ja kasvamiseen tarvitsemme esimerkiksi hyvinvoivia yrityksiä, jotka tuottavat hyvää palvelua koko alueella. Jotta voidaan tuottaa parempaa palvelua, tarvitaan enemmän kuluttajia. Matkailija, joka

kuluttaa yhden euron matkailutuotteeseen, kuluttaa sen lisäksi 64 senttiä muihin palveluihin. Paikan elinvoimaisuus tarkoittaa myös työpaikkoja, houkuttelevia vapaa-ajanviettomahdollisuuksia ja kasvavia verotuloja. Samalla nämä luovat kasvua matkailun alalla. Houkuttelevalla alueella matkaava saattaa saada ajatuksen, että tänne olisi mukava muuttaa – ja parhaassa tapauksessa ajatus toteutuu. Matkailun puolesta työskenteleminen tarkoittaa kaikkien näiden asioiden puolesta työskentelemistä.

Saaristo vetää puoleensa yhä useampia kävijöitä. Ihmeellinen luonto, autenttisuus ja hiljaisuus ovat pääasialliset syyt vierailta Paraisilla. Valitettavasti matkailu on monissa paikoissa kasvanut hallitsemattomasti, mikä on tuhonnut autenttisuuden ja johtanut siihen, etteivät ihmiset halua palata. Meillä tulee olla selvät tavoitteet, joiden mukaan kehitämme matkailua kestävästi, hallitusti ja vastuullisesti. Tällä tavoin tuemme alueemme elinvoimaisuutta pitkälle tulevaisuuteen. Näin saaristo säilyy viehättävänä käyntikohteenä ja ennen kaikkea paikkana asua ja elää ympäri vuoden, vaikka väkeä ja lauttajonoja olisikin joskus vähän enemmän myös syksyllä, talvella ja keväällä.

Benjamin Donner
Matkailupäällikkö

Teksti: Kristiina Teppo
Kuva: Erik Saanila

Janina Svart (vas.) ja Lotta Tamminen esittelevät kirjaston nuorille suunnattua materiaalia.

Paraisten kirjasto haluaa olla myös nuorten kirjasto

3

Joulukuussa 2021 päättyy Paraisten kirjaston projekti *De ungas bibba – Nuorten kirjasto*. Tavoitteena on ollut selvittää, mitä nuoret toivovat kirjastolta. Muuttuneesta kirjastosta viestittäminen on kestänyt aikansa, mutta henkilökunta on tyytyväinen siihen, että uusi kirjastokulttuuri on saanut alkunsa.

Paraisten kirjasto on jo pidemmän aikaa kaivannut nuorempia asiakkaita, ja Paraisten nuorisoyhdistys on puolestaan kaivannut syytä vierailla kirjastossa. Yhteisen kosketuspinnan puuttuminen antoi vuonna 2019 alkusysäyksen projektille *De ungas bibba – Nuorten kirjasto*.

– Kirjasto on ollut mukana monissa projekteissa ja nyt oli mielestämme aika satsata nuorisolle suunnattuihin palveluihin, kertoo Paraisten kaupunginkirjaston kirjastonhoitaja **Janina Svart**.

Tavoitteena on houkutella nuoria paraislaisiin kirjastoon sekä kehittää toimintaa ja tiloja niin, että ne sopivat nuorisolle. Kirjastoon järjestetään muun muassa nuorisoyhdistyksen nuorkaudesta: palveluja on tullut lisää ja paljon on saatavilla myös netissä.

Keväällä 2020 aluehallintovirasto myönsi *De ungas bibba – Nuorten kirjasto* -projektille tukea. Syksyllä 2020 projektipäällikkönä aloitti **Lotta Tamminen**.

– Olemme esimerkiksi järjestäneet yhdessä koulujen ja nuorisoyhdistysten kanssa workshoppeja nuorille saadaksemme paremman käsityksen siitä, mitä nuoret haluavat tehdä kirjastossa, Tamminen kertoo.

Ennakkoluulot periytyvät sukupolvelta toiselle

Svart ja Tamminen ovat yhtä mieltä siitä, että kirjastojen tehtävä on muuttunut heidän nuoruudestaan: palveluja on tullut lisää ja paljon on saatavilla myös netissä.

– Laajasti katsottuna nykykirjaston tarjonnalle on tuskin lainkaan rajoja, ja me otamme toiveita mielellämme vastaan, kertoo Svart.

– Minunkin mielestäni kirjastomaailman ajatustapa on muuttunut. Sen huomaa, että nuorille todella halutaan tarjota enemmän aineistoa ja erilaisia palveluja, Tamminen huomauttaa.

On kuitenkin ollut vaikeaa päästä

eroon kangistuneesta mielikuvasta, jonka mukaan kirjasto on hiljainen paikka, jossa voi vain lainata kirjoja. Sukupolvien rajat ylittävät asenteet ovat sementtoimassa ennakkoluuloja.

– On yllättävää, että näkemys ei ole muuttunut, vaikka kirjastojen toiminta on muuttunut huokeasti viime vuosien aikana, Svart tuumaa.

Uusia palveluita ja tapahtumia

Selvityksen mukaan nuoret toivoivat paikkaa, jossa voi olla kavereiden kanssa, syödä ja juoda sekä ladata kännyköitä tai lainata kaiuttimia. Myös kiinnostavia tapahtumia toivottiin.

– Kirjastosta on jo aiemmin voinut lainata ukulelen ja käydä ukulelekursseilla. Meillä on myös ollut pelijä ja ”kirjaston oma Netflix”, *Viddla*, jossa voi katsoa elokuvia ilmaiseksi, Tamminen kertoo ja jatkaa:

– Nyt teemme parhaamme täyttääksemme nuorten toiveita. Kesällä meillä oli ulkokirjasto, jonne saattoi tulla oleilemaan ja pelaamaan kavereiden kanssa. Paraisten kirjastossa on myös pidetty elokuvailtoja.

Kirjaston elokuvailtoja ovat ilmaisia, eikä niihin tarvitse ilmoittautua ennakoon. Koronapandemian vuoksi henkilökunta toivoi, että kirjastossa

kävijät noudattavat hygieniasuosituksia. Osallistujien määrää ei rajoiteta, vaan kaikki ovat tervetulleita.

Kirjasto toivottaa kaikki tervetulleiksi

Nuorten kirjasto -projektilla haluttiin aloittaa kirjastokulttuurin muutos niin, että kirjastosta tulee tärkeä myös nuorille.

– Peruseriaatteenamme on, että kirjasto on kaikkia varten, ja siksi meidän pitää kehittää tilojamme ja palvelujamme niin, että ne vastaavat eri ikäryhmien toiveita, Svart toteaa.

Henkilöstöä opastetaan kohtaamaan kaikkia eri asiakasryhmiä parhaalla mahdollisella tavalla.

– Haluamme, että kaikki elämäntilanteesta ja taustasta riippumatta tuntevat olevansa tervetulleita kirjastoon, Tamminen tiivistää.

People of Pargas

Sosiaaalinen kanssa- käyminen on tärkeä osa pelimaailmaa

Teksti: Kristiina Teppo
 Kuva: Erik Saanila

Pargas Gaming Community eli PGC on tietokonepeliyhdistys, jossa yli 13-vuotiaat nuoret voivat tavata ja pelata yhdessä. Vaikka pelaaminen tapahtuu netin välityksellä, on koronapandemia rajoittanut pelitapahtumia.

John Kronberg oli aktiivinen PGC:läinen jo 2000-luvun alussa. PGC:n toiminta rekisteröitiin yhdistysmuotoon vuonna 2014 ja vuonna 2016 Kronberg löysi takaisin Paraisten pelimaailmaan. Hän toimii nyt peliyhdistyksen varapuheenjohtajana.

– Vaalilupaukseni oli perustaa Pargas Gaming Communityn e-urheiluliiga. Sen lupauksen olen pitänyt, Kronberg kertoo.

PGC:n e-urheiluliiga perustettiin vuonna 2016. Osallistujien pelilistalta löytyvät muun muassa suosittu *Counter Strike: Global Offensive (CS:GO)* sekä *Hearthstones*. Joukkueiden jäsenet pelaavat yhtenä iltana viikossa, mutta järjestäjiltä aikaa kuluu lisäksi liigan ylläpitoon.

PGC:n e-urheiluliiga on ollut aktiivinen kuuden kauden ajan. Liigassa on 16 joukkuetta ja reilusti yli sata pelaajaa, lisäksi jokaisella pelillä on ainakin sata katsojaa.

– Urheiluliigan pyörittäminen on todella hauskaa, mutta se vaatii myös aikaa, sanoo Kronberg, joka ylläpitää liigaa kokopäivätyön ja lapsiperhearjen ohessa.

Vaikka itse pelaaminen tapahtuu netissä, on koronapandemia vaikuttanut myös peliyhdistyksen toimintaan.

– Osallistuminen on jollakin tapaa ollut vaikeampaa. Ehkä siinä on

jotakin psykologista: kun on ollut pitkän päivän kotona, ei enää jaksa peliliigan vaatimaa sosiaalisuutta, pohtii Kronberg.

Kuka tahansa voi ryhtyä jäseneksi

Pargas Gaming Communityn toimintaa rahoittavat esimerkiksi Svenska kulturfonden, Paraisten kaupunki ja Kemiönsaaren kunta. Avustusten lisäksi osa tuloista saadaan jäsenmaksuista ja turnaus-ten osallistumismaksuista. Vuonna 2020 PGC:n virallinen jäsenmäärä oli 123.

– Toiminnassamme on mukana huomattavasti useampia, sillä pelaamiseen voi osallistua, vaikka ei olisi jäsen, kertoo Kronberg.

Eräs etu jäsenyydessä on se, että jäsenellä on äänioikeus ja voi näin vaikuttaa yhdistyksen toimintaan. Kuka tahansa voi ilmoittautua jäseneksi ottamalla yhteyttä yhdistyksen oman discordin kautta, joka löytyy yhdistyksen kotisivulta www.pgc.fi. Vuotuinen jäsenmaksu on 5 euroa.

ÅboLAND

Peliyhdistyksen päätapahtuma ÅboLAND on järjestetty jo kymmenen kertaa. Pargas Gaming Communityn LAN-tapahtuma järjestetään vuosittain joulun välipäivinä. Mukana on noin sata osallistujaa, jotka kokoontuvat samaan paikkaan pelaamaan

ja viettämään aikaa muiden pelaajien kanssa. Viime kerralla tapahtuma järjestettiin Kemiön koulukeskuksessa. Tänä vuonna ÅboLAND on peruttu jo toista kertaa peräkkäin.

Kaikkien peruttujen tapahtumien vuoksi PGC ja Maalahden IT-yhdistys päättivät yhdistää LAN-tapahtumansa ÅboLAND ja Encounter yhteiseksi livestream-tapahtumaksi West Coast Online. Se järjestettiin 18.–20.12.2020.

– Meillä on hyvä henki Paraisten, Kemiönsaaren ja Pohjanmaan peliyhteistyössä. Pelaajien yhteinen kiinnostuksenkohde saattaa heidät yhteen netin välityksellä, eikä maantieteellisellä etäisyydellä ole merkitystä, Kronberg toteaa.

Muuttunut pelikulttuuri

John Kronberg on seurannut läheltä, kuinka internetin ja laitteiden kehitys on muuttanut pelimaailmaa vuosisadan vaihteesta tähän päivään. Kronbergin mielestä Paraisilla on aina ollut hyvät internetyhteydet, ja Partelin valokuituverkon ansiosta

nykyiset yhteydet ovat edelleen todella hyvät.

– Nykyään kaikilla on kotona hyvä nettiyhteys, minkä vuoksi on hankalampaa houkutella nuoria LAN-tapahtumiin. LAN-tapahtumien sosiaalinen ulottuvuus on kuitenkin tärkeä ja toivon, että voimme pian taas ryhtyä järjestämään tapahtumia, Kronberg sanoo.

LAN-tapahtuman ohjelma on usein vapaamuotoinen. Ajatuksena on, että pelaajat viettävät tapaamises- sa kahdesta kolmeen vuorokautta, jolloin sosiaalinen yhdessäolo on tärkeä osa tapahtumaa. Kronberg odottaa innolla, että pelitoiminnasta tulee taas aktiivisempaa:

– Toivon, että parin pitkän ja hiljaisen koronavuoden jälkeen ihmiset ottavat yhteyttä ja vaativat, että Pargas Gaming Community aktivoituu taas toiminnassaan!

PGC – suomi – PGC

LAN = Local Area Network, tietokoneiden muodostama lähiverkko. Ennen pelaajat tarvitsivat LAN:in voidakseen pelata samaa peliä useiden osallistujien kanssa samaan aikaan kahdella tai useammalla tietokoneella.

E-sport = elektroninen urheilu. Tietokoneilla tai pelikonsoleilla käytävä kisa, jossa pelaajat kilpailevat eri tietokonepeleissä toisiaan vastaan.

Livestream-tapahtuma = Pelaajat videoivat pelaamistaan ja jakavat videon reaaliajassa netissä muille tapahtumaan osallistujille.

Yrittäjät

Paraisten saaristosta löytyi unelmien kotipaikka

Teksti: Kristiina Teppo
Kuvat: Erik Saanila

Muutama vuosi sitten Johanna Yliportimo ja Matthijs Admiraal tekivät täyskäännöksen elämässään – paris-kunta muutti Curaçaolta Björkholmaan, jossa opettajan ja sukellusohjaajan välineet vaihtuivat yrittäjänsaappaisiin.

Paraisten Björkholman saarelle tul-taessa silmä viettää kevyesti sileää kallionpintaa. Syksy on tehnyt vä-riloistokkaan sisääntulonsa jo jon-kin aikaa sitten ja matkailusesonki lähenee loppuaan. Björkholman mökkikylä on ollut toiminnassa jo 1960-luvulta saakka, mutta uusien yrittäjien myötä saarelle on saatu lisää aktiviteetteja.

Kurt ja Gulli Kronehag perusti-vat Björkholmaan mökkikylän, pe-rittyään Kurtin vanhempien omis-taman osan saaresta. He rakensivat saarelle ensimmäisen vierasmökin vuonna 1964 ja 10 lisää seuraavan 50 vuoden aikana. Vuonna 2018

Kronehagit siirtyivät eläkkeelle ja vuonna 2020 he lahjoittivat saarelle rakentamansa mökkikylän Turun-maan saaristosäätiölle.

Curaçaolta Paraisille

Björkholm mökit Oy:tä on vuo-desta 2018 saakka pyörittänyt suomalais-hollantilainen pariskun-ta. Oululaissyntyinen **Johanna Yliportimo** tapasi hollantilaisen **Matthijs Admiraalin** Uudessa-Seelannissa, jonka jälkeen pari asui pitkään Curaçaon saarella Karibianmerellä. Nyt he asuttavat Björkholmaa yrittäjinä, pian synty-vää perheenlisäystä odottaen.

Yliportimolla ja Admiraalilla ei ole aikaisempaa kokemusta yrittäjyy-destä. Admiraal on työskennellyt arkkitehtuurin parissa ja maantie-don opettajana ja Yliportimo, joka on koulutukseltaan kuvataiteilija, on työskennellyt matkailualalla sekä purjevenemiehistössä.

– Emme koskaan ajatelleet muut-tavamme tällaiselle paikalle. Björk-holm ja ylipäättään Parainen ovat yllättäneet meidät todella positi-iivistesti: kaikki palvelut toimivat hy-vin ja luonto täällä on äärettömän kaunis, Admiraal kertoo.

– Itse ajattelin, ettei Matthijs pitäisi Suomessa asumisesta, mutta tämä on osoittautunut meille täydellisek-si paikaksi, Yliportimo jatkaa.

Saarella saa palvelua suomen ja ruotsin lisäksi hollanniksi ja eng-lanniksi.

– Kävin lapsena suomenkielistä koulua ja kirjoitin ylioppilaaksi ruotsinkielisestä lukiosta. Tarjoam-me mielellämme palvelua usealla kielellä, Yliportimo kertoo.

Admiraal puolestaan opiskelee matkailualaa Turun ammattikor-keakoulussa, ja suuri osa opinnoista keskittyy kieliin.

– On todella hyvä asia, että opiske-lemme paljon juuri suomea ja ruot-sia. Paraisilla paikalliset puhuvat kyllä myös hyvin englantia, Admi-raal sanoo.

Hiljaisuus, rauha ja sauna

Itse mökkikylä on pysynyt melko samanlaisena omistajan vaihtumi-sen jälkeen, mutta yrittäjäparis-kunnan mukaan saaresta on tullut kesäisin taas eloisampi paikka. Mökkien lisäksi saarelta löytyvät

kappeli, juhlasali ja tilaussauna.

– Lapsiperheet ja saaristoa kiertävät turistit ovat jälleen löytäneet Björkholmaan, kuten joskus 1980- ja 1990-luvuilla, Admiraal kertoo.

Björkholman mökkeihin tullaan pääasiassa nauttimaan hiljaisuudesta ja perinteisestä suomalaisesta mökkielämästä. Kotimaanmatkailijoiden määrä kasvoi paljon koronapandemian myötä, mutta merkkejä ulkomaalaisen turismin uudelleenheräämisestä on jo havaittavissa.

– Ennen pandemiaa elokuun vierailijat olivat lähes kaikki ulkomailta. Elokuuhun mennessä suomalaisten lomakausi on suuressa mittakaavassa ohi, toteaa Admiraal.

Saarella voi mökkeilyn lomassa suppailla, soudella, purjehtia tai

käydä talutusratsastuksella. Mökien vieraskirjojen ja asiakaspalautteen perusteella ihanin asia on kuitenkin saarella käyskentelevät, pehmeäturkkiset suomenlampaat.

– Björkholm soveltuu rauhallisuudessaan hyvin lapsiperheiden lomakohteeksi ja täällä riittää tekemistä kaiken ikäisille, Yliportimo kertoo.

Paraislaiset lämpimästi tervetulleita

Kotimaanmatkailijoiden ja ulkomaalaisten turistien lisäksi Johanna Yliportimo ja Matthijs Admiraal toivovat, että paraislaiset löytäisivät mielekästä ajanvietettä saarelta.

– Haluamme toivottaa myös paraislaiset tervetulleiksi Björkholmaan! Saarelle voi tulla vaikka vain päiväkäynnille vuokraamaan

veneeseen tai sup-laudan, kävelemään luontopolulle tai katsomaan eläimiä. Björkholman saarelle pääsee kätevästi Granvikin lautasatamasta, josta M/S Viken kuljettaa vierailijat saarelle 15 minuutissa, pariskunta kertoo.

Vierailijoille saari on avoinna huhtikuusta lokakuuhun. Yrittäjäpariskunta pystyy kuitenkin toimivan lauttayhteyden ansiosta elämään saarella ympäri vuoden.

– Vaikka ilmasto voi joskus Suomen saaristossa olla haastava, on hienoa, että voimme myös täällä asua meren lähellä vuoden ympäri, Yliportimo iloitsee.

Hollantilaislähtöinen Admiraal viihtyy hyvin Paraisilla.

Björkholm mökit Oy järjestää myös talutusratsastuksia.

Vieraskolumni

Avoinna vai ei?

8

Koronapandemia ei ole vielä ohi, mutta tunnelin päässä näkyy jo valoa. Koronarajoitukset ovat puolentoista vuoden aikana koetelleet ravintola-alaa monin tavoin niin moraalisesti, henkisesti kuin taloudellisestikin. Ravintolan pitäminen ei ole ollut järin helppoa, kun asiakkaat ovat pelänneet koronavirustartuntaa ravintolavierailunsa aikana.

Avoinna vai ei? On ollut haasteellista suunnitella aukioloaikoja ja työrotiineja, kun lähes joka viikko ja toisinaan vain päivän varoitusajalla on tapahtunut muutoksia. Olemme saaneet päivittäin yhteydenottoja asiakailta, jotka kysyvät miten ja mihin aikaan olemme avoinna. Valitettavasti meillä ei ole ollut sen enempää tietoa kuin muillakaan. Meistä on ollut tärkeää pitää ovet avoinna, sillä haluamme, että työntekijämme voivat pitää työpaikkansa ja että asiakkaamme voivat vierailla meillä.

Rokotekattavuus alkaa vihdoinkin olla 80 %:n tuntumassa, jolloin rajoituksista pitäisi vähitellen voida luopua. Se tekee tapahtumien, työrotiinien ja aukioloaikojen järjestämisestä helpompaa. Ruokaravintolamme on saanut jo jonkin aikaa olla avoinna tavalliseen tapaan, mutta epävarma tilanne näkyy vielä

asiakkaissamme. Koronaviruksen tarttuminen à la carte -ravintolassa on kuitenkin yhtä epätodennäköistä kuin tartunnan saaminen bussissa, työpaikalla tai koulussa.

Vaikka koronapassia käytetään ainoastaan rajoitusten alaisilla aloilla ja paikoissa, joissa ilmaantuvuus on suurta, vaikuttaa se poliittiselta stressitekijältä. Joidenkin ihmisten mielestä on epäoikeudenmukaista, että ravintolat ottavat vastaan vain asiakkaita, joilla on koronapassi. Passin hyvä puoli on se, että nyt ravintola-alalla on työkalu, joka mahdollistaa tavallisemman toiminnan. Kuten asiakkaat ja muut alan yrittäjät, mekin toivomme aikaa ilman koronapassia, mutta juuri nyt tämä on ohjeistus – ja se tuo meille hie-man lisää vapautta.

**Nikolai Sumelius
& Patrik Lindström**

Nikolai Sumelius ja Patrik Lindström pitävät Paraisilla ravintolaa Hunger & Törst.

Saariston kombi lisää kurssipaikkojen määrää

Saariston kombi kurssit ovat lähteneet käyntiin täydellä vauhdilla. Ensimmäisenä ilmoittautumispäivänä kurseille saatiin 1000 ilmoittautumista seitsemässä minuutissa! Koronapandemian vuoksi ryhmät ovat olleet pieniä, ja kurssien jonotuslistat ovat toisinaan olleet pitkiä.

– Monet ovat ottaneet yhteyttä ja ilmaisseet huolensa siitä, etteivät he mahdu mukaan kurssille. Avaamme kurseille lisää paikkoja, kun koronatilanne tasoittuu ja rajoituksia aletaan hellittää, sanoo rehtori **Cecilia Hinderesson**.

Verkkokurssit tulivat jäädäkseen

Rajoitusten aikaan Saariston kombi järjesti monia etäkursseja, ja online-kursseista on tullut osa tavallista kurssitarjontaa.

– Etäkurssilta saatu palaute sai meidät jatkamaan etäkurssien suunnittelua ja toteutusta, vaikka lähikursseja voikin taas järjestää. Monet ovat huomanneet etäosallistumisen edut, ja meillä on tänäkin syksynä monia suosittuja etäkursseja, Hinderesson kertoo.

Jokaiselle jotakin

Saariston kombi kurssivalikoimasta jokainen löytää jotakin kiinnostavaa, sillä kursseja on laidasta laitaan: niin ruoanlaittoa ja musiikkia kuin urheilua, taidetta ja kirjoittamistakin.

Keittiöihmisille suunnattuja online-kursseja ovat esimerkiksi *Fermentera mera!*, *Joulupöydän viinit* tai *Pizza på surdegssbotten*. Verkon kautta voi myös osallistua kurseille *Yoga för ansiktet*, *Måla i klassisk anda* ja *Lettering – rita dekorativa bokstäver*.

Jos taas haluaa päästä liikkumaan, voi valita kursseja kuten *Showdance och hiphop*, *Fascia & Stretch* tai *Solosalsa*. Loka-kuussa alkaa myös *Country workshop*. Nuorimmat kurssilaiset voivat löytää uuden harrastuksen esimerkiksi kurssilla *Koristeet sokerimassasta lapsille* tai *Barnkören Da Capo*.

Lisää kursseja ja osallistumisohteet löytyvät nettisivulta: kombi.pargas.fi.

Teksti: Kristiina Teppo
Kuvitukset: Amanda Österman

Tukea oppimiseen visuaalisilla apuvälineillä

9

Amanda Östermanin projekti Bildassistenten - Kuva-assistentti syntyi vastauksena tarpeeseen saada lisää aineistoa oppilaille, jotka mielellään käyttävät visuaalista oppimateriaalia.

Amanda Österman on syntynyt ja kasvanut Paraisilla, ja nyt 34-vuotiaana hän asuu täällä kahden tyttärensä kanssa. Äiti ja lapset rakastavat eläimiä, minkä lisäksi perhettä yhdistää kiinnostus kuvataiteeseen. Kymmenvuotiaille kaksosille piirtäminen on ainakin toistaiseksi vain harrastus, heidän äitinsä taas käyttää taitojaan työssään koulunkäynninohjaajana Sarlinska skolanissa. Itseoppinut Österman on vuosien mittaan omaksunut uusia tekniikoita ja ottanut käyttöön digitaalisia apuvälineitä.

– Taide on aina ollut läsnä elämässäni, myös isäni oli kiinnostunut taiteesta. Nykyisin harjoittelen piirtämistä silloin, kun minulla on aikaa, useimmiten lyhyissä intensiivisissä kausissa. Opin paljon esimerkiksi YouTubesta, Österman kertoo.

Östermanin projekti Bildassistenten - Kuva-assistentti on viime aikoina saanut enemmän huomiota. Pian Österman esitelmöi projektistaan ammattikoulu Axxellin opiskelijoille.

– Olen oikeastaan aika introvertti ja

piiloudun mielelläni piirustuksieni taakse. Olen kuitenkin iloinen siitä, että Kuva-assistentti saa enemmän näkyvyyttä, ja hyödynnän innolla kaikki tilaisuudet markkinoida projektiani, sanoo Österman.

Tukea opettajille ja oppilaille

Amanda Österman, joka on työskennellyt Paraisien ala- ja yläkouluissa, on työssään huomannut, että oppilaiden oppimistavat vaihtelevat. Osa tarvitsee kirjallisia kuvauksia, osa auditiivista tukea, jotkut taas oppivat parhaiten visuaalisten apuvälineiden avulla. Kuva-assistentti syntyi vastaamaan opettajien ja oppilaiden tarpeisiin saada havainnollistavaa kuvamateriaalia opetuksen tueksi.

Tarvittavia piirroksia ja kuvamateriaalia on nyt helpompi saada käyttöön, kun projekti Bildassistenten - Kuva-assistentti kerää ne yhteen.

– Täydennän kuvapankkia edelleen kotisivullani ja otan myös vastaan tilauksia opetushenkilökunnalta. Minuun voi hyvin ottaa yhteyttä

sähköpostilla, niin selvitetään yhdessä, kuinka voin parhaiten auttaa, Österman sanoo.

Kaikkia aineita voi visualisoida

Amanda Österman muistaa lapsuudesta ja kouluajoiltaan, kuinka joitakin abstrakteja aineita oli hankala ymmärtää. Nyt Österman on huomannut, että visuaalinen oppimateriaali olisi hyvin tukenut hänenkin oppimistaan.

– Olen huomannut myös omassa työssäni koulussa, että oppilaiden on helpompaa muistaa asioita, jos ne voidaan yhdistää kuvaan, sanoo Österman.

Erityisesti matemaattisista aineista puuttuu symboliikka, joka helpotaisi oppilaita ymmärtämään, mitä luvut ja kaaviot merkitsevät.

– Monimutkaiset luonnontieteelliset teoriat voi selittää siten, että käyttää tukena jotakin oppilaille tutumpaa, Österman kertoo.

Österman tekee yhteistyötä myös varhaiskasvatuksen opetushenkilöstön kanssa. Eräs päiväkotipiiri pyysi esimerkiksi paperinukkeja, joilla lapset voisivat harjoittaa motorisia taitojaan.

Projektin tulevaisuudensuunnitelmia

Valtavasta työmäärästä huolimatta Amanda Österman ei pyydä maksua kuvista, joita hän piirtää Kuva-assistenttiin. Koska palvelu on maksuton, työskentelee Österman sen parissa silloin, kun hänellä on aikaa ja energiaa.

– Kuva-assistentin lisäksi teen taidetta ja valokuvaa. Nämä palveluni sekä yksityisille että yritysasiakkaille ovat tietysti maksullisia. Kuva-assistenttia haluan kuitenkin kehittää vapaaehtoistyönä koulumaailmalle, hän sanoo.

Taiteesta oman intohimonsa löytänyt Österman kehottaa muitakin antamaan luovuudelleen tilaa.

– Harjoittele, harjoittele, harjoittele! Jos olet kiinnostunut, niin onnistut kyllä, halusitpa sitten luoda jotain vain itsellesi tai ammattimaisesti muille, Österman rohkaisee lopuksi.

Teksti: Kristiina Teppo
Kuva: Folkhälsanhuset

10 Paraisten Folkhälsan-talo panostaa terveyttä edistävään elämäntapaan

Folkhälsan perustettiin sata vuotta sitten edistämään kansanterveyttä Suomen ruotsinkielisillä alueilla. Käytössä oli sekä tieteellistä tutkimusta että käytännön toimia. Nykyisin Folkhälsanin toiminnasta vastaa joukko yhdistyksiä sekä voittoa tavoittelemattomia yhtiöitä. Folkhälsan-talo Paraissilla on tarjonnut palveluja ja toimintaa kaikenikäisille sekä ruotsiksi että suomeksi vuodesta 2010 alkaen.

Asuntoja, kotipalvelua ja ryhmäkoteja ikäihmisille

Folkhälsan-talossa on 26 asuntoa, joissa voi asua itsenäisesti tai kotipalvelujen avustamana. Folkhälsanin kotipalvelut tarjoavat yksilöllisesti räätälöityjä palveluja, joilla tuetaan ja autetaan arjen sujumista. Palveluihin kuuluvat muun muassa kotitalousapu ja henkilökohtainen hoiva. Folkhälsanin kotipalvelut kattavat Paraisten koko keskustan, ja kotipalveluja voi ostaa, vaikkei asuisikaan Folkhälsan-talossa. Paraisten Folkhälsan-talossa on myös 24 ryhmäkotipaikkaa henkilöille, jotka tarvitsevat ympärivuorokautista hoivaa.

– Folkhälsan panostaa myös senioreiden terveyttä edistävään elämäntapaan: tarjolla on ravitsevaa ruokaa, ulkoilua ja liikuntavartteja. Pandemian aikana monet ovat tavanneet läheisiään ja sukulaisiaan ulkosalla, mikä on ollut sekä työn-

tekijöiden että asukkaiden mielestä virkistävää, kertoo päälikkö **Gunilla Fröberg**.

Rajoitusten lieventämisen myötä myös muut ovat tervetulleita osallistumaan toimintaan. **Eva Björkqvist** koordinoi omaishoitoa ja ikäihmisten terveyttä Turunmaalla. Folkhälsan järjestää muun muassa avointen ovien kursseja sekä ryhmätoimintaa omaishoitajille.

– Juuri nyt meillä on käynnissä tasapainotreenejä, aivojumppaa, ruokaklubi miehille, ompeluryhmä sekä omaishoitajien tapaamisia. Järjestämme myös kursseja ja koulutuksia. Folkhälsan-talosta löytyy myös Folkhälsanin päiväkotit Fyrklövern, terapia-allas, fysioterapiaa sekä jalkahoitoa, kertoo Björkqvist.

Folkhälsanin vastaanotto lapsille, nuorille ja perheille

Folkhälsan tarjoaa toimintaterapiaa

ja puheterapiaa osoitteessa Kirkkoesplanadi 3. Ergoterapiassa lapsi tai nuori kartoittaa ja ratkaisee yhdessä toimintaterapeutin kanssa niitä arkipäivän haasteita, jotka saattavat tehdä keskittymisestä, hahmottamisesta tai motoriikasta vaikeaa. Puheterapia puolestaan auttaa kielellisen kehityksen haasteissa.

Folkhälsan järjestää myös neuropsykologista kartoitusta, jossa lapsen tai nuoren kehitystä ja oppimista analysoidaan tutkimalla muun muassa lapsen neurokognitiivisia vahvuuksia ja haasteita.

– Folkhälsanin Turunmaan-yksikkö koostuu moniammatillisesta tiimistä. Suuri osa työstämme tehdään yhteistyössä lasten ja nuorten lähiympäristön kanssa päiväkodeissa, kouluissa ja kotona. Meillä on myös nuorisolle suunnattu matalan kynnyksen palvelu, jota varten ei tarvita lähetettä, kertoo yksikön johtaja **Petra Boman**.

Vastaanoton ryhmätoiminta on suunnattu muun muassa vahvoja tunnepurkauksia saavien lasten vanhemmille, erilaisia kehityshaasteita kokeville lapsille ja nuorille sekä erityislasten sisaruksille, ja siellä järjestetään myös isovanhempien tapaamisia.

Yhdessä kohti huomisen hyvää elämää

Koronapandemian osalta Gunilla Fröberg toivoo, että elämä pääsisi vähitellen palaamaan normaaliksi. Esimerkiksi Folkhälsan-talon lounasravintola on jälleen avannut ovensa yleisölle.

– Paraislaiset saavat mielellään käyttää Folkhälsan-taloa ja sen palveluja. Kaikki ovat tervetulleita – meille saa tulla, vaikka ei tuntisi taloa tai ketään siellä asuvaa! Fröberg tiivistää.

Paraisten kaupunki ja Folkhälsan ovat yhdessä eläkeläisyhdistysten ja muun palvelusektorin kanssa aloittamassa uutta ryhmätoimintaa tuoreille eläkeläisille. Tarkoituksena on helpottaa työelämän ja eläkepäivien välistä siirtymävaihetta.

Paraisten kaupunki ja Folkhälsan ovat yhdessä eläkeläisyhdistysten ja muun palvelusektorin kanssa aloittamassa uutta ryhmätoimintaa tuoreille eläkeläisille. Tarkoituksena on helpottaa työelämän ja eläkepäivien välistä siirtymävaihetta. Eläkeläiset, joita kiinnostaa järjestää pareittain mielenkiintoista ryhmätoimintaa muille, voivat ottaa yhteyttä Folkhälsanin Eva Björkqvistiin, puh. 040 516 5679, tai Paraisten kaupungin Emma Soveriin, puh. 050 569 1814.

Ajankohtaista

Tervetuloa Musiikkiopisto Arkipelagin syksyn tapahtumiin!

Pop goes Jazz -konsertti,
2.11. klo 18.30–19.30,
Jazz Café Axo

Näin tehtiin
Puolukkavarvas-levy,
3.11. klo 17–17.30,
Zoom-tapahtuma

Äntligen! / Vihdoin! -
Arkipelagin tanssijoiden näytös
20.11. klo 18, PUNT

Tanssi-taitoluisteluelokuva
Viides sisar -elokuvanäytös 21.11.
klo 18.30, PUNT

Musiikkiopisto Arkipelagin
laulajien joulukonsertti 3.12.
klo 18, opiston sali

Musiikkiopisto Arkipelagin
joulukonsertti 9.12. klo 19,
Paraisten kirkko

Lisätiedot tapahtumista: arkipelagmusik.fi/tapahtumat

Joulupukin Apulainen -kampanja 8.11.–4.12.2021.

Lisätietoa kampanjasta löydät facebook.com/julgubbensapulainen. Mikäli tuntuu, että Teillä olisi tarvetta joululahja-avustukselle, älkää epäröikö ottaa yhteyttä: julgubbensapulainen@gmail.com.

Kausi-influenssarokotukset Paraisilla 2021 – 2022

Rokotukset annetaan ilman ajanvarausta paikkakuntakohtaisina päivämäärinä (ks. parainen.fi), sekä marraskuusta lähtien vastaanottokäyntien yhteydessä. Joitakin rokotusaikoja voi myös varata sähköisen asioinnin kautta www.parainen.fi. Influenssarokotusvastaanotolla ei anneta muita rokotuksia! Käytä kasvomaskia kun tulet rokotettavaksi. Lapset rokotetaan lastenneuvolassa, koululaiset kouluterveydenhuollossa ja raskaana olevat äitiysneuvolassa.

Kohderyhmät: 6kk – 6 vuoden ikäiset lapset, raskaana olevat, kaikki 65 vuotta täyttäneet, sairauden tai hoidon vuoksi riskiryhmään kuuluvat, vakavalle influenssalle erityisen alttiiden lähipiiri, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä lääkehuollon henkilöstö ja varusmiespalveluksen aloittavat.

Kukkasipulien istutus Korppoossa 28.10. klo 13–17

Aloitut Sibeliuksenpatsaalta. Ota mukaan omat hanskat ja lapio.

Kärleksbrev 29.10. ja 30.10., PUNT

Åbo Svenska Teaterin lukudraama, 29.10. klo 19.00 ja 30.10. klo 16.00. Lisätiedot ja liput: abosvenskateater.fi.

Honey 10.11., PUNT

Åbo Svenska Teaterin feelgood-näytelmä 10.11. klo 19.00. Lisätiedot ja liput: abosvenskateater.fi.

Jazz Café Axo: Spelfolk live 17.11. klo 19.00

Kansanmusiikkikonsertti, joka sisältää sekä uutta että perinteisempää kansanmusiikkia eri kokoonpanoissa. Ota soittimesi mukaan: illan lopuksi jami! Lisätiedot: pargas.fi/kultur.

Åbossa presents: It's All about The Jazz 27.11. klo 19.00, PUNT

Cocktailgaala, jossa yhdistetään ihmisiä kestävyiden, ruoan ja jazzin kautta. Lisätiedot ja liput: fb.com/abossa.turku.

Mimmi Lehmän ja Variksen joulu 28.11., PUNT

Koko perheen näytelmä parhaista ystävyksistä, Mimmi Lehmästä ja Variksesta. Suomenkielinen näytös klo 16.15 ja ruotsinkielinen näytös klo 15. Lisätiedot ja liput: www.estrاد.fi.

Unga Scenkompaniet: OAS 2.–4.12., PUNT

Teatteria lapsille. Esitys on toteutettu yhteistyössä Folkhälsanin kanssa ja on osa Folkhälsan 100 -juhlavuotta. Näytösajat: 2.12. klo 9.00, 3.12. klo 10.30 ja 18.00, 4.12. klo 10.00 ja 11.30. Lisätiedot ja varaukset: ungascenkompaniet.fi.

Stream: Paraisten kaupungin itsenäisyyspäivän tervehdys 6.12.

Sandra Bergqvistin itsenäisyyspäivän puhe. Tapahtuma on kaksikielinen ja striimataan osoitteessa kultturelli.fi sekä Paraisten kulttuurin YouTube-kanavalla.

Sibeliuspäivä 8.12. klo 19.00, PUNT

O helga natt -joulukonsertti 9.12. klo 19.00, PUNT

Erik-André Hvidstenin ja Thomas Enrothin joulukonsertti. Liput: 30€, netticket.fi

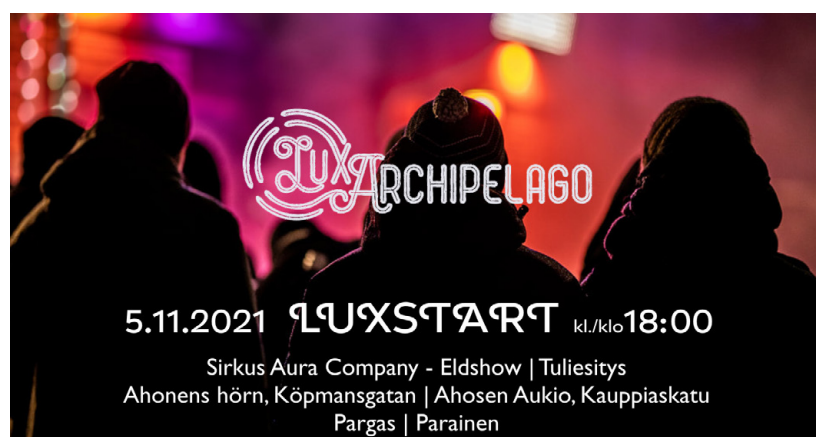
Kultturelli – digitaalinen kulttuuritalo

Kultturelli on sivulla kultturelli.fi sijaitseva kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelujen digitaalinen alusta. Siellä on turvallista vieraila, ja kaikki voivat käyttää sitä.

Kultturellissa löydät paikallisia konsertteja ja esityksiä, joita on striimattu verkossa, jumppavideoita, tietovisoja sekä esitelmää kiinnostavista paikoista kaupungissa ja tietoa kirjaston laajasta digitaalisten palvelujen tarjonnasta. Lisäksi löydät esimerkiksi paikallishistoriallista materiaalia, puutarhapäiväkirjan sekä nuorisiohjaajien ung.pargas-podin.

Kultturellin sisältö tulee muuttamaan ja kasvamaan. Jos haluat olla mukana luomassa sisältöä, ota yhteyttä meihin osoitteessa kultur@pargas.fi.

Tom Nurmi ja Kaisa Andersson voittivat palvelun nimiehdotuskilpailussa elokuvaliput.

Yleistä

Terveysasemat

Paraisten terveysasema

Vapparintie 15 A
21600 Parainen

Ajanvaraus: **02 454 5222**
(arkisin klo 9–13)

Päivystys (ma–pe klo 8–16):
02 454 5220

Yleinen hätänumero, ambulanssi: 112

Sähköiset ajanvarauspalvelut:
www.pargas.fi/fi/sahkoiset-terveyspalvelut

Puhelinnumerot ja -ajat:
www.pargas.fi/fi/puhelinnumerot-ja-ajat

Suun terveydenhuolto

Ajanvaraus (ma–pe klo. 8–11.30):
02 454 5300

Nauvon, Korppoon ja Houtskarin terveysasemat:

Ajanvaraus, neuvonta (ma–pe klo 9–13):
02 454 5222

Päivystys (ma–pe klo 8–16):
02 454 5220

Iniön terveysasema:

0400 117 121

Kirjasto

Paraisten kirjasto

Rantatie 28, 21600 Parainen
Puh. 044 354 5284

Aukioloajat:
ma–to 10–19, pe 10–16, la 10–14
Kirjaston lehtisali aukeaa klo 8.

Nauvon kirjasto

Urheilukuja 1, 21660 Nauvo
Puh. 040 488 5792
Aukioloajat: henkilökunta läsnä
ti 10–15, ke 14–19, to 10–15, pe 10–15
Kirjasto on omatoimisesti auki klo 9–20.
Pääset sisään kirjastokortilla
ja PIN-koodilla.

Korppoon kirjasto

Verkanintie 1, 21710 Korppoo
Puh. 040 488 5793
Aukioloajat: henkilökunta läsnä
ma 10–15, ti 14–19, to 10–15, pe 10–15
Kirjasto on omatoimisesti auki klo 9–20.
Pääset sisään kirjastokortilla
ja PIN-koodilla.

Houtskarin kirjasto

Näsbyntie 214, 21760 Houtskari
Aukioloajat: henkilökunta läsnä
ma 14–19, ke 10–15, to 10–15
Kirjasto on omatoimisesti auki klo 9–20.
Pääset sisään kirjastokortilla
ja PIN-koodilla.

Iniön kirjasto

Degernäs 24, 23390 Iniö
Aukioloajat: henkilökunta läsnä
to 9–12 Kirjasto on omatoimisesti avoinna
klo 9–20. Pääset sisään avaimella.

Utön kirjasto

Hembygdsgården, 21740 Utö
Aukioloajat: tiistaisin klo 17–19

Asiakas- ja neuvontapalvelut

Kaupungintalon Asiointipiste on avoinna ma-ke klo 9–16, to klo 9–17 ja pe klo 9–15.

Aluekonttorit ovat avoinna sopimuksen mukaan, ja ajan voi varata puhelimitse tai sähköpostitse.

Palveluneuvojiin saa yhteyden puheli-
mitse, sähköpostitse ja kotisivujen chatin
välityksellä.

Asiointipiste, kaupungin- talo

Puh. 040 488 6026
arja.toyryla@parainen.fi

Nauvon aluekonttori

Puh. 040 488 6022
viveca.smeds-aalto@parainen.fi

Korppoon aluekonttori

Puh. 040 488 6020
tarja.sirkia@parainen.fi

Houtskarin aluekonttori

Puh. 040 488 6021
petra.ohman@parainen.fi

Iniön aluekonttori

Puh. 044 066 7835
asa.knuts@parainen.fi

Rakennusvalvonta

Puh. 040 488 6080 (ma–pe klo 9–15)

Senioripiste

Rantatie 30 Parainen
Puh. 040 488 5692

Kaikkien paraisten kunta-alueiden seniorineuvonta:

Ma–pe klo 9–15, Puh. 040 488 5692

Numerossa vastataan kysymyksiin, jotka koskevat vanhustenhuollon palveluja, kotihoitoa ja kaikenikäisten ateriapalveluja.

Varsinais-Suomen ikäihmisten puhelinneuvonta:

Suomeksi arkisin klo 9–12
Puh. 02 262 61 64

Palveluohjaaja Medris Jurs

Puh. 040 488 5692

Muistikoordinaattori Emma Soveri

Puh. 050 569 1814

Sairaanhoidtaja Jessica Engström

Puh. 050 577 3905 (ma–ke klo 9–15)

Kotisairaanhoidto

Puh. 040 488 5566
(arkisin klo 11–12)

Tietokilpailu

Löydätkö vastaukset seuraaviin kysymyksiin lehden jutuista? Kokeile ensin lunttaamatta!

1. Mikä Paraisten kirjaston nuorille suunnatun projektin nimi on?
2. Kuinka monta virallista jäsentä Pargas Gaming Communityssa oli vuonna 2020?
3. Mistä Johanna Yliportimo ja Matthijs Admiraal muuttivat Björholmaan?
4. Missä Amanda Österman pitää luennon?
5. Minä vuonna Folkhälsan-talo aloitti toimintansa Paraisilla?

Vastaukset: 1. De ungas bibba – Nuorten kirjasto, 2. 123 jäsentä, 3. Curaçaoilta, 4. Ammatittikoulu Axxellissa, 5. Vuonna 2010.